

دین و دیکتاتوری

محمد سروش محلاتی

فهرست ■

- ۷ پیش‌گفتار
- ۹ دو تنفس و استبداد
- ۱۷ فقدان مشروعیت دولت تحلیلی
- ۲۷ مشروعیت و جباریت
- ۳۷ معصوم‌انگاری و دمار
- ۴۷ قدرت نظارت‌ناپذیر
- ۵۷ تغییرپذیری در نظام اسلامی
- ۶۷ حکمرانی «در نظام» یا «بر نظام»
- ۸۷ مقام فوق قانون
- پیوست
- ۹۷ استبداد دینی از نگاه علامه طباطبایی
- ۱۱۷ مواجهه علامه طباطبایی با استبداد
- ۱۳۳ استاد مطهری و دیکتاتوری صالح

پیشگفتار

رابطه بین دین و مردم سالاری، موضوعی تازه یاب نیست؛ ولی پژوهش های گذشته، هنوز راه را از نامر در این باره بی نیاز نساخته است. لذا بازخوانی این پرونده، نه لازم که ضروری به نظر می رسد.

مقالاتی که در ادامه خواهد آمد طی دو سال - تابستان ۱۳۹۳ تا تابستان ۱۳۹۵ - و با رویکرد فقهی به بررسی رابطه ی دین و مردم سالاری پرداخته است. شیوه ی تقریر نویسنده، دارای دو ویژگی است. یکی آنکه بیش از آنکه به مبانی نظری بپردازد، به راهکارهای عملی توجه دارد و دیگر آنکه از زاویه چگونگی نفوذ دیکتاتوری به نظام اسلامی، بحث را دنبال کرده است.

اگرچه این مجموعه به دلایلی، در نیمه ی مقاله هفتم، متوقف گردید، ولی به نظر می رسد، همین کار ناتمام، می تواند به وضوح برخی از روانی این موضوع کمک کند.

امید است این گام کوتاه، در درک بهتری از اسلام موثر بوده و بر تلاش ها برای دستیابی به الگوی عدالت علوی بیفزاید.

و من الله التوفیق

محمدسروش محلاتی

بهمن ۱۳۹۵